



Ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringens kompetence til at tage stilling til arbejdsdirektørens dispensationsafgørelser

FOB nr. 84.24

Ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen havde tiltrådt et afslag fra direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen på at udbetale A arbejdsløshedsdagpenge under deltagelse i et årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

Overfor arbejdsministeriet rejst tvivl om ankenævnets kompetence til at træffe afgørelse i sagen, hvor direktoratet havde truffet afgørelse efter en dispensationsbeføjelse, der var tillagt arbejdsdirektøren. Endvidere rejst spørgsmål om, hvad der bør gøres for at sikre, at arbejdsløshedskasserne forelægger dispensationsansøgninger for direktoratet.

Over for socialministeriet peget på behovet for en samordning af arbejdsdirektørens dispensationsadgang med praksis vedrørende hjælp efter bistandsloven under deltagelse i kurser.

(J. nr. 1984-852-022).

A klagede over en afgørelse fra ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, hvorved ankenævnet tiltrådte afslag fra Funktionærernes og Tjenestemændenes fælles Arbejdsløshedskasse og arbejdsdirektoratet på at udbetale hende arbejdsløshedsdagpenge under deltagelse i et årskursus på Danmarks Lærerhøjskole.

Det fremgik af sagen, at A, der var arbejdsløs, fra den 1. september 1982 deltog i to deltidskurser ved lærerhøjskolen dels et årskursus i psykologi med en varighed på 120 timer, dels et tilvalgskursus under værkstedsfag med en varighed på 90 timer.

Efter at have indsendt ledighedserklæring til arbejdsløshedskassen meddelte kassen A, at kurserne måtte betragtes som kompetencegivende, således at A ikke var berettiget til arbejdsløshedsdagpenge.

Denne afgørelse indbragte A for arbejdsdirektoratet, der meddelte hende, at det af AK-cirkulære af 27. juni 1979 om udbetaling af dagpenge under kursusdeltagelse fremgår, at dagpengeretten kan bevares bl.a. under deltagelse i kurser af indtil 1/2 års varighed, når disse ikke har karakter af egentlig kompetencegivende uddannelse eller er et led i en sådan uddannelse. Arbejdsdirektøren kan efter en vurdering i det enkelte tilfælde godkende deltagelse i kurser m.v. af indtil et års varighed. Efter direktoratets opfattelse var deltagelse i årskurserne på lærerhøjskolen ikke omfattet af de gældende regler om bevarelse af dagpengeretten under kursusdeltagelse, idet kursernes varighed oversteg 1/2 år. Direktoratet fandt ikke, at der i sagen var tilstrækkeligt grundlag for at dispensere fra denne tidsbegrænsning.

Direktoratets afgørelse indbragte A for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, der tiltrådte direktoratets afgørelse herunder direktoratets begrundelse.

Efter modtagelsen af klagen skrev jeg således til arbejdsministeriet:

»Sagen rejser efter min opfattelse spørgsmålet, om ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen har kompetence til at træffe afgørelse i sagen. Efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 62, stk. 1, nr. 6, må dagpenge ikke udbetales til et medlem, som er under uddannelse.

Der kan dog gøres undtagelse for visse kategorier af uddannelser, § 62, stk. 2, og efter § 62, stk. 3, fastsætter arbejdsdirektøren - efter forhandling med landsarbejdsnævnet - de nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Regler om udbetaling af dagpenge til medlemmer, der er under uddannelse, har arbejdsdirektøren - efter forhandling med landsarbejdsnævnet - fastsat i et cirkulære af 27. juni 1979 (cirkulære vedrørende udbetaling af dagpenge under kursusdeltagelse). I cirkulærets afsnit A, Kursets art, er under I-Va nævnt nogle kurser m.v., som dagpengeretten kan bevares under deltagelse i. Jeg må forstå cirkulæret således, at det herved er overladt til arbejdsløshedskasserne at træffe afgørelse om bevarelse af dagpengeret ved et medlems deltagelse i disse kategorier af uddannelser.

I afsnit A, Vb, er det bestemt, at *arbejdsdirektøren efter en vurdering i det enkelte tilfælde vil kunne godkende kurser m.v.* Punktet indeholder en retningslinje for, i hvilke tilfælde en godkendelse kan gives af arbejdsdirektøren og nogle eksempler.

I punktet sigtes der til konkrete godkendelser i det enkelte tilfælde.

Til ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen kan påklages afgørelser, der er truffet af arbejdsdirektøren om bl.a. dagpengeret, arbejdsløshedsforsikringslovens § 99, stk. 1, jfr. § 98, stk. 2.

Alle afgørelser, der træffes af arbejdsdirektøren, og som ikke er omfattet af de specielle klageregler i § 99, stk. 1, kan indbringes for arbejdsministeren, § 99, stk. 2.

Medens jeg er enig i, at arbejdsdirektørens afgørelser i anledning af klage over en arbejdsløshedskasses afgørelse om anvendelsen af de almindelige regler i cirkulærets afsnit A, pkt. I til Va, er undergivet rekurs til ankenævnet, må jeg umiddelbart være af den opfattelse, at klager over arbejdsdirektørens afgørelser efter cirkulærets afsnit A, Vb, må rettes til arbejdsministeren efter den almindelige regel i § 99, stk. 2.

Jeg bemærker i øvrigt, at en praksis, hvorefter ankenævnet træffer afgørelser i anledning af klager over manglende godkendelse fra arbejdsdirektøren, kan betyde, at direktørens dispensationsbeføjelse, som er fastlagt efter forhandling med landsarbejdsnævnet, bliver mere eller mindre illusorisk, når ankenævnet gennem behandlingen af et antal sager har fastlagt en praksis, som direktøren mener sig bundet af.

Jeg anmoder arbejdsministeriet om en udtalelse om det nævnte kompetencespørgsmål. Hvis ministeriet finder, at ministeriet har kompetence til

at afgøre klagen over arbejdsdirektørens afgørelse, går jeg ud fra, at ministeriet træffer afgørelse i den foreliggende sag.

Uanset besvarelse af det rejste spørgsmål rejser sagen spørgsmålet om, hvad arbejdsløsheds-kasserne bør foretage i de tilfælde, hvor et medlem ønsker at modtage arbejdsløshedsdagpenge under et kursus eller lignende af indtil 1 års varighed, der ikke er omfattet af cirkulærets afsnit I-Va. I disse tilfælde bør det sikres, at ansøgningen forelægges for arbejdsdirektøren til afgørelse. Noget sådant skete ikke i den foreliggende sag.

...

Jeg finder endelig at burde pege på følgende spørgsmål, som den måde hvorpå arbejdsdirektøren har fastsat reglerne i cirkulæret af 27. juni 1979 rejser:

Efter bistandslovens § 38, stk. 2, kan der ikke ydes hjælp til personer, som er under uddannelse. Socialministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilke særlige tilfælde der kan ydes hjælp uanset den nævnte bestemmelse.

Sådanne regler er fastsat i socialministeriets bekendtgørelse nr. 129 af 30. marts 1983 om uddannelsessøgendes ret til kontanthjælp efter bistandsloven.

I bekendtgørelsens § 2 er det bestemt, at en person, der modtager hjælp efter bistandslovens §§ 37 eller 43, med godkendelse af det sociale udvalg kan deltage i de kurser m.v., der er omfattet af de regler vedrørende udbetaling af dagpenge under kursusdeltagelse m.v., som fastsættes af arbejdsdirektøren i henhold til § 62, stk. 2 og 3, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Det står mig ikke klart, hvorledes arbejdsdirektørens godkendelsesadgang efter cirkulærets afsnit A, Vb - og den praksis der er fastlagt (fastlægges) - anvendes ved afgørelser om hjælp efter bistandsloven.

Der synes at være behov for, at der tages kontakt mellem socialministeriet og arbejdsministeriet med henblik på at afklare dette spørgsmål.

Jeg har sendt socialministeriet en genpart af denne skrivelse, og jeg har bedt socialministeriet om at underrette mig om, hvad der sker i sagen.

...«

Arbejdsministeriet meddelte mig, at ministeriet i anledning af min skrivelse havde anmodet direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen og ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen om udtalelser, og at ministeriet ville vende tilbage til sagen, når disse forelå.

Ved beretningsårets udløb forelå der endnu ikke svar fra arbejdsministeriet.

Supplerende oplysninger om sagen

Arbejdsministeriet indhentede en udtalelse fra direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen og ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen.

Direktoratet anførte i sin udtalelse, at det principielt var enig i min vurdering. Direktoratet henviste dog til, at dispensationsbestemmelsen ikke var enestående, idet § 69 og § 75c, stk. 4, i arbejdsløshedsforsikringsloven hjemler direktøren en lignende dispensationsadgang. Også i disse tilfælde havde ankenævnet hidtil truffet afgørelse i klagesager.

Arbejdsministeriet anførte hertil i sin udtalelse til mig, at der ikke kunne drages en fuldstændig parallel til de nævnte bestemmelser, idet der i disse var tale om en dispensation vedrørende en konkret person (f.eks. for efterlønsmodtagere, der havde overskredet 200 timers reglen). I uddannelsescirkulæret gjaldt dispensationsadgangen for et kursus, og en eventuel dispensation fik derfor en generel betydning for praksis på området.

Ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen udtalte, at det ligger inden for nævnets kompetence at tage stilling til det enkelte medlems ret til dagpenge under deltagelse i de kurser, der er nævnt i cirkulæret under afsnit A, pkt. I-V a. Nævnet var enig med mig i, at det falder uden for nævnets kompetence at tage stilling til, om direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bør godkende kurser efter pkt. V b i cirkulæret. Efter nævnets fornyede overvejelser kunne nævnet herefter tilslutte sig mine fortolkninger af klagereglerne således, at klager over afslag på dispensation efter pkt. V b skal indbringes for arbejdsministeren.

Arbejdsministeriet udtalte til mig, at spørgsmålet om dagpengeret under kursusdeltagelse efter reglerne i cirkulærets afsnit A, pkt. I-V a, afgøres af arbejdsløsheds-kassen med klageadgang til direktoratet som første instans og videre klageadgang til ankenævnet som sidste klageinstans, jfr. § 99, stk. 1, sammenholdt med § 98, stk. 2. Hvis kassen giver afslag på ret til udbetaling af dagpenge under henvisning til kursets varighed, må spørgsmålet om dispensationsadgang efter cirkulærets pkt. V b, særskilt forelægges direktøren for arbejdsløshedsforsikringen til afgørelse.

For så vidt angår spørgsmålet om dispensationsadgang træffer direktøren for arbejdsløshedsforsikringen afgørelse som første instans. Ankenævnet optræder ifølge lovens almindelige klageregler som klageinstans i afgørelsen af sager om medlemsret, medlemsbidrag, dagpengeret, ret til efterløn og tilbagebetaling af dagpenge eller efterløn. Alle øvrige afgørelser, der træffes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen, kan indbringes for arbejdsministeren. Arbejdsministeriet var herefter enig i min fortolkning af uddannelsescirkulæret og klagereglerne i arbejdsløshedsforsikringsloven. Ankenævnet har herefter ikke kompetence til at træffe afgørelse i klagesager om dagpengeret under kursusdeltagelse, for så vidt angår spørgsmålet om dispensation efter cirkulærets afsnit A, V b.

Arbejdsministeriet var ligeledes enig med mig i, at kasserne burde instrueres om korrekt klagevejledning i de pågældende sager. Direktoratet var i den anledning anmodet om at give arbejdsløsheds-kasserne den fornødne vejledning om den fremtidige procedure i sager af denne karakter.

Med hensyn til sagens videre forløb henviser jeg til de sager, der er omtalt ovenfor i afsnit III under 1. Arbejdsministeriets sagsområde som sag nr. 1-1 og sag nr. 1-2.